

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧНІВ

Петрик К. Ю.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри початкової освіти
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Бердянський державний педагогічний університет
вул. Шмідта, 4, Бердянськ, Запорізька область, Україна
orcid.org/0000-0003-0615-5217
pertykk1510@ukr.net*

Ключові слова:

*професійна підготовка
майбутніх учителів
початкової школи,
структурно-функціональна
модель, моделювання,
інтерактивна
навчальна взаємодія,
педагогіка партнерства,
студентоцентроване
середовище, рефлексивна
діяльність.*

У статті охарактеризовано концептуальні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів, що складаються з трьох блоків (методологічного, операційно-змістового, контрольного-оцінного) і спрямовані на формування готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів; визначено педагогічні умови.

Методологічний блок розкриває наукові підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) та принципи (гуманізації, інтерактивності, індивідуалізації, комфортності, рефлексії) підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Операційно-змістовий блок нараховує три етапи підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів (адаптації, інтенсифікації, ідентифікації), які реалізуються завдяки оновленню змісту фахових дисциплін («Дидактика», «Методика навчання української мови», «Методика навчання літературного читання»), виробничої (стажистської) практики та включення системи інтерактивно-фахових завдань практико орієнтованого характеру; використання ресурсу дисципліни вільного вибору студентів «Особливості організації інтерактивної навчальної взаємодії здобувачів початкової освіти» та забезпечують формування окремих компонентів готовності (ціннісно-мотиваційний, змістовно-процесуальний, особистісно-рефлексивний).

Контрольно-оцінний блок відображає критерії (професійно-мотиваційний, когнітивно-діяльнісний, рефлексивно-оцінний), показники та рівні (високий, достатній, середній, низький) сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Результатом підготовки майбутніх учителів початкової школи є готовність до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

METHODOLOGICAL CONCEPT OF PREPARING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR THE ORGANIZATION OF INTERACTIVE EDUCATIONAL INTERACTION OF STUDENTS

Petryk K. Yu.

*Candidate of Pedagogical Science,
Senior Lecturer at the Department of Primary Education
of the Faculty of Psychological and Pedagogical Education and Arts
Berdyansk State Pedagogical University
Schmidta str., 4, Berdyansk, Zaporizhzhia region, Ukraine
orcid.org/0000-0003-0615-5217
petykk1510@ukr.net*

Key words:

professional preparing of future primary school teachers, structural-functional model, modeling, interactive educational interaction, pedagogy of partnership, student-centered environment, reflective activity.

The article characterizes the conceptual principles of preparing of future primary school teachers for the organization of interactive educational interaction of students, consisting of three blocks: methodological, operational-content, control-evaluation and aimed at forming the readiness of future primary school teachers for the organization of interactive educational interaction of students; pedagogical conditions are defined.

The methodological block reveals scientific approaches (personally oriented, activity and competence) and principles (humanization, interactivity, individualization, comfort, reflection) of preparation of future primary school teachers for the organization of interactive educational interaction of students. The operational-content block includes three stages of preparation of future primary school teachers for the organization of interactive educational interaction of students (adaptation, intensification, identification), which is implemented by updating the content of professional disciplines (“Didactics”, “Ukrainian language teaching methodology”, “Methods of teaching literary reading”) and of production (trainee) practice; the use of the resource of the discipline of free choice of students “Features of the organization of interactive educational interaction of applicants for primary education” and ensure the formation of individual of readiness components (value-motivational, substantive-procedural, personality-reflective).

The control-evaluation unit contains criteria (vocational-motivational, cognitive-active, reflexive-evaluation), indicators and levels (high, sufficient, average, low) formation of readiness of future primary school teachers for the organization of interactive educational interaction of students.

The result of preparing of future primary school teachers is their readiness to organize interactive educational interaction of students.

Постановка проблеми. Реформування системи вищої освіти України зумовлює низку інновацій, що позначається на оновленні змісту освіти та визначенні стратегічних орієнтирів, спрямованих на оптимізацію процесу професійної підготовки майбутніх педагогів як конкурентоспроможних фахівців, здатних працювати в освітньому середовищі, яке постійно змінюється, готових реагувати на нестандартні ситуації та ухвалювати відповідні рішення, зорієнтованих на впровадження новітніх технологій у подальшій професійній діяльності. Це актуалізує потребу в розробленні теоретичних

засад підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів, що представимо у вигляді структурно-функціональної моделі.

Аналіз досліджень. Питання моделювання професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи є предметом багатьох наукових досліджень. Так, визначенню концептуальних засад нашої моделі сприяло вивчення особливостей побудови різних її видів, зокрема реалізація ідей гуманізації, педагогіки партнерства, співпраці, мобільності (І. Андрощук, В. Гриньова,

Т. Гуменникова, Р. Дорогих, Д. Пашенко, Р. Пріма, Н. Теличко, А. Цина, М. Чобітько та інші), організація суб'єкт-суб'єктної взаємодії з молодшими школярами (Н. Кічук, О. Ліннік, О. Митник та інші), особливості педагогічної взаємодії вчителя й учнів (О. Кіліченко, О. Матвієнко та інші), упровадження інноваційних технологій (Л. Бекірова, І. Богданова, О. Комар, О. Ліба, І. Мельничук, Н. Павленко, Л. Пироженко, О. Пометун, Н. Руденко, Ю. Руднік, С. Стрілець та інші) тощо.

Аналіз фундаментальних досліджень дозволяє стверджувати, що педагогічне моделювання формується, збагачується й розвивається на основі узагальнення освітньої практики, визначається її потребами й проблемами [1, с. 135]. Отож, процес підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів не видається можливим без побудови відповідної структурно-функціональної моделі, яка презентує мету, форми, методи, засоби та результат, що є характеристикою якості об'єкта дослідження та дозволяє виявити значущість кожного окремого структурного компонента.

Метою статті є висвітлення теоретичних засад підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розкриємо сутність моделей професійної підготовки педагогів, які безпосередньо пов'язані з проблемою нашого дослідження. Так, Н. Теличко переконує, що провідним напрямом у формуванні готовності до педагогічної діяльності є спрямованість освітнього процесу на розкриття потенційних можливостей і здібностей майбутнього фахівця з метою розвитку основ педагогічної майстерності. Дослідниця розробила й апробувала структурно-функціональну модель із її ієрархічними зв'язками, компонентами, педагогічними умовами реалізації, спрямовану на реформування стратегічних і тактичних орієнтирів на засадах гуманізму, демократії, розвитку національної свідомості майбутніх педагогів. Професійно-мотиваційна спрямованість аксіогенезу студента передбачає виявлення його суб'єктивних здібностей в опануванні основ педагогічної майстерності шляхом ускладнення ціннісних прагнень студента на засадах досягнення вершин у подальшій професійній діяльності. Методика професійної підготовки з метою формування основ педагогічної майстерності, як переконливо свідчать результати експериментального навчання Н. Теличко, ґрунтується на активній міжсуб'єктній взаємодії учасників освітнього процесу [8].

Важливим під час підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів є формування творчої

особистості вчителя. Н. Кічук розробила модель, у якій висвітлюються переваги суб'єкт-суб'єктного типу соціальних взаємин у контексті пріоритетів педагогіки толерантності. Успішність професійної діяльності майбутнього фахівця зумовлена, з одного боку, об'єктивною стороною (логіко-пізнавальний потенціал освітнього процесу вищої школи), а з іншого – його суб'єктною потужністю. На думку вченої, саме суб'єкт-суб'єктна взаємодія в освітньому процесі здатна перетворити університетську спільноту на вирішальний чинник набуття студентами статусу суб'єктів навчання та утворює домінують педагогіки партнерства, толерантності. Процес формування суб'єкт-суб'єктної взаємодії студентів забезпечують діалогові форми навчально-пізнавальної діяльності в аудиторний та позааудиторний час. Саме діалог як «двобічний інформаційний смисловий зв'язок» лежить в основі інтерактивного навчання [2, с. 100–101].

У роботі О. Ліннік представлено модель системи підготовки майбутнього вчителя до організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями початкової школи, яка базується на врахуванні провідних компетентностей, особистісних та професійних якостей учителя як суб'єкта педагогічної діяльності та зорієнтована на організацію співпраці, педагогічного партнерства всіх учасників освітнього процесу. Учена наголошує, що в професійно зорієнтованому освітньому середовищі викладачі та студенти взаємодіють за такими двома векторами, як спілкування та діяльність. Засобом організації спілкування є діалог, а засобом організації спільної діяльності – ресурс або дискурс як складники просторового компонента освітнього середовища закладу вищої освіти. Результатом взаємодії суб'єктів є динаміка формування суб'єктної позиції майбутнього вчителя: від об'єкта суб'єкт-об'єктної взаємодії до організатора суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в професійній сфері діяльності [5].

Модель підготовки майбутніх учителів до педагогічної взаємодії, розроблена О. Матвієнко, передбачає реалізацію полісуб'єктного діалогічного підходу за сучасних умов організації особистісно орієнтованого освітнього процесу, який вдало гармонізує активність усіх його учасників на засадах розвитку суб'єктивності. Односторонній вплив педагогічної взаємодії змінюється взаємодією, в основі якої лежить спільна діяльність учителя та учнів, а основними її параметрами є взаємини, взаємоприйняття, підтримка, довіра. Така модель активізує суб'єктну позицію студентів, створює атмосферу співпраці та співтворчості [6].

В умовах підвищення вимог до професійного рівня педагога важливу роль, на думку Ю. Руднік, відіграє опанування інноваційних технологій

навчання іноземних мов. Цінність запропонованої теоретичної моделі полягає в її практичній спрямованості. Так, розроблено цифровий контент, а саме: авторський вебсайт «Інноваційні технології навчання іноземних мов у початковій школі» та однойменний YouTube-канал із добіркою відеоінструкцій щодо застосування різноманітних інноваційних технологій навчання іноземних мов, який сприяв формуванню позитивного професійно-особистісного ставлення та внутрішньої мотивації до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов [7].

Авторське бачення формування готовності майбутніх учителів початкової школи до використання інноваційних технологій навчання математики представлено в структурно-функціональній моделі О. Лібою, яку дослідниця розглядає як логічний конструкт, що розкриває зміст навчання не фрагментарно, а цілісно, відображаючи результат цього процесу. Особливого значення надається реалізації умов моделі: формування позитивної мотивації до використання інноваційних технологій, в основі яких лежить діалогова взаємодія; набуття досвіду моделювання сучасного уроку із застосуванням інноваційних технологій; залучення студентів до самостійної проєктно-дослідницької діяльності [4].

Спираючись на аналіз сучасних психолого-педагогічних джерел із проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи та власний педагогічний досвід, можемо вказати на трансформацію змін: від суб'єкт-об'єктної, в якій домінують були теоретичні знання, орієнтир на виконання соціального замовлення, навчальної програми та навчального плану, до особистісно орієнтованої парадигми освіти, де визначальними є суб'єкт-суб'єктні відносини на основі діалогізації в студентоцентрованому середовищі, що враховує індивідуальність та унікальність кожної особистості, її подальші життєві плани і вмотивованість на педагогічну діяльність.

Структурно-функціональну модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів представляємо у вигляді методологічного, операційно-змістового та контрольо-оцінного блоків (див. рис. 1), які відображають мету, наукові підходи, принципи, зміст, етапи, педагогічні умови реалізації моделі, компоненти, критерії та показники, рівні сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів як передбачуваного результату.

Метою структурно-функціональної моделі є формування готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Важливими складниками в описі методологічного блоку структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів є характеристика сутності наукових підходів та принципів, на яких ґрунтується експериментальне навчання.

Для нашого дослідження значущим є визначення та розкриття сутності особистісно орієнтованого (Л. Бірюк, О. Пехота, С. Стрілець, О. Ярошинська), діяльнісного (О. Будник, І. Зимня, Г. Костюк, М. Отич, І. Пальшкова, Д. Чернілевський) та компетентнісного (Н. Бібік, Л. Коваль, О. Савченко, Л. Хоружа) підходів, котрі в комплексі забезпечують високі стандарти якості професійної підготовки майбутніх фахівців на основі всебічного розвитку та забезпечують функціонування структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Тому реалізація особистісно орієнтованого підходу в підготовці майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів передбачає формування вмотивованого педагога, який має право на свободу творчості в професійній діяльності, готовий забезпечувати неупереджене та справедливе ставлення до кожного учня, здатний подолати інертність мислення, здійснити перехід на якісно новий рівень взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, бути відповідальним за його результат.

Упровадження діяльнісного підходу в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів розширює та активізує можливості майбутніх педагогів щодо розвитку в них здатності міркувати, спостерігати за педагогічними явищами й процесами, піддавати їх ретельному аналізу; закріплює настанову на творче виконання інтерактивно-фахових завдань, які приводять до формування вмінь моделювати, проводити та аналізувати уроки, організовуючи інтерактивну навчальну взаємодію учнів.

Застосування компетентнісного підходу в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів має реалізовуватися крізь призму ідей Концепції Нової української школи та спрямовуватись на вироблення і розвиток умінь діяти, застосовувати досвід у проблемних умовах; бути вмотивованим на оцінювання ризиків й ухвалення рішень; логічно доводити свою думку на основі критичних суджень, що дозволяє досягати ефективного результату.

Узагальнюючи результати аналізу визначених наукових підходів та акцентуючи увагу на їх

Рис. 1 Модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів

важливості для нашого дослідження, принагідно зазначимо, що особистісно орієнтований підхід уможливило побудову індивідуальної траєкторії розвитку кожного студента та формує в нього досвід організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів на засадах педагогіки партнерства. Діяльнісний підхід передбачає спонукання майбутніх учителів до певних дій, які активізують процеси мобільності, створення суб'єкт-суб'єктної взаємодії, комфортних партнерських стосунків і забезпечує саморозвиток та самовдосконалення особистості. Компетентнісний підхід має на меті формування нового типу педагогічного мислення учителів початкової школи, креативних і творчих, готових активно взаємодіяти в умовах невизначеності та здатних організувати інтерактивну навчальну взаємодію учнів в освітньому процесі початкової школи.

Отже, можемо стверджувати, що підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів буде результативною тоді, коли здійснюватиметься комплексне впровадження зазначених підходів.

Окрім вищезгаданих наукових підходів, у методологічному блоці структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів нами було визначено принципи (гуманізації, інтерактивності, індивідуалізації, комфортності, рефлексії), без урахування яких не є можливою ефективність цілеспрямованої освітньої діяльності.

Зазначені наукові підходи та принципи становлять теоретичну основу структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів та визначають концептуальну ідею дослідження.

Операційно-змістовий блок структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів містить етапи (адаптації, інтенсифікації, ідентифікації), зміст (фахові дисципліни «Дидактика», «Методика навчання української мови», «Методика навчання літературного читання», дисципліна вільного вибору студентів «Особливості організації інтерактивної навчальної взаємодії здобувачів початкової освіти», виробнича (стажистська) практика), що включає систему інтерактивно-фахових завдань, та забезпечує формування окремих компонентів готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Етап адаптації експериментального навчання передбачав формування ціннісно-мотиваційного компонента готовності майбутніх учителів до

організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів, спрямованого на усвідомлення студентами значущості педагогічної діяльності, впровадження ідей гуманізму, дитиноцентризму та готовності до співпраці в початковій школі. Для цього в зміст підготовки майбутніх учителів початкової школи впроваджено, окрім традиційних, лекції контекстного типу, інтерактивні методи навчання (дисципліна «Дидактика»).

Етап інтенсифікації забезпечував формування змістовно-процесуального компонента готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів та передбачав засвоєння дидактичних та методичних знань, розвиток умінь здійснювати мікрореконструкцію на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії учнів під час вивчення фахових методик.

Інтенсифікація професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи була спрямована на досягнення бажаних результатів, а саме: формування готовності до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів шляхом зміни якісних чинників завдяки напруженню внутрішніх інтелектуальних можливостей особистості в процесі пізнавальної діяльності. У такому разі інтенсифікація полягала у використанні інноваційних форм і методів навчання, спрямованих на якісну перебудову освітнього процесу. Сутність інтенсифікації – це ефективність викладання, учіння та навчального матеріалу, зокрема збільшення обсягу навчальної інформації за умови збереження термінів навчання без зниження вимог до якості знань.

Етап ідентифікації експериментального дослідження сприяв формуванню особистісно-рефлексивного компонента готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів та спрямовувався на розвиток педагогічної рефлексії щодо самостійного моделювання, проведення та аналізу уроків у початковій школі на основі такої діяльності, прагнення до самовдосконалення.

Етап ідентифікації збігся з проходженням виробничої (стажистської) практики, що дозволило здійснити перехід від навчально-пізнавальної діяльності студентів до моделювання, проведення та аналізу уроків на основі організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів у реальному освітньому процесі початкової школи. Особлива увага на цьому етапі була звернена на практичну підготовку майбутніх педагогів та відводилася дисциплінам за вибором студентів.

Перераховані етапи цілком відповідають внутрішньому змісту і характеру функціонування структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Під час розроблення структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів ми враховували послідовність і взаємозв'язок етапів формування готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів, взаємозумовленість функціональних завдань навчання на кожному з них, забезпечуючи при цьому гнучкість переходу від одного до іншого, а також логіку всього процесу на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта».

Контрольно-оцінний блок структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів, який є завершальним, відображає критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів.

Висновки. Результатом реалізації структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів є готовність майбутніх фахівців до такої діяльності.

Ефективність описаної нами структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учите-

лів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів залежить від дотримання педагогічних умов її реалізації, а саме: 1) створення студентоцентрованого середовища в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів; 2) спрямованості діяльності викладача на практикоорієнтований характер підготовки студентів до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів; 3) залучення здобувачів вищої освіти до рефлексивної діяльності під час підготовки до організації інтерактивної навчальної взаємодії молодших школярів.

Означені педагогічні умови спрямовані на підвищення ефективності реалізації структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів, тому вони співвідносні з усіма її складниками.

Усі елементи структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів взаємопов'язані та взаємозумовлені, що підтверджує її цілісність і системність.

Перспективи подальших розвідок убачаємо в оновленні змісту професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів на другому рівні вищої освіти «магістр».

Література

1. Бахмат Н.В. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до педагогічного моделювання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2011. 222 с.
2. Кічук Н. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія як пріоритет педагогіки толерантності та особистісно-професійної підготовки майбутнього фахівця. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. «Педагогічні науки»* : зб. наук. пр. Ізмаїл, 2019. Вип. 42. С. 99–104.
3. Коваль Л.В. Нове педагогічне мислення магістрів початкової освіти в контексті євроінтеграційних процесів. *Наук. зб. «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. № 28. Т. 2. С. 137–143.
4. Ліба О.М. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування інноваційних технологій навчання математики в школі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2016. 352 с.
5. Ліннік О.О. Система підготовки майбутнього вчителя до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями початкових класів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Старобільськ, 2016. 520 с.
6. Матвієнко О.В. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної взаємодії : монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 384 с.
7. Руднік Ю.В. Підготовка вчителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2018. 338 с.
8. Теличко Н.В. Теоретичні і методичні засади формування основ педагогічної майстерності майбутніх учителів початкових класів : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2014. 559 с.

References

1. Bakhmat N. V. (2011) Formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv do pedahohichnoho modeliuвання [Formation of readiness of the future teacher of initial classes to pedagogical modeling] : dis. ... cand. ped. of science : 13.00.04. Kiev, 222 p.
2. Kichuk N. (2019) Subiekt-subiektna vzaiemodiia yak priorytet pedahohiky tolerantnosti ta osobystisno-profesiinoi pidhotovky maibutnoho fakhivtsia [Subject-subject interaction as a priority of pedagogy

- of tolerance and personal and professional training of the future factor]. *Scientific Bulletin of Izmail State University for the Humanities. «Pedagogical sciences»*: a collection of scientific works. Izmail. Vol. 42. P. 99–104.
3. Koval L. V. (2020) Nove pedahohichne myslennia mahistriv pochatkovoї osvity v konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv [New pedagogical thinking of masters of primary education in the context of European integration processes]. *Scientific collection «Current issues of the humanities: interuniversity collection of scientific works of young scientists of Drohobych State Pedagogical University named after Ivan Franko»*. Drohobych : «Helvetica» Publishing House, Vol. 28. T. 2. P. 137–143.
  4. Liba O. M. (2016) Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do zastosuvannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia matematyky v shkoli [Formation of readiness of future primary school teachers to application of innovative technologies of training of mathematics at school] : dis. ... cand. ped. of science : 13.00.04. Khmelnytskyi, 352 p.
  5. Linnik O. O. (2016) Systema pidhotovky maibutnoho vchytelia do subiekt-subiektnoi vzaiemodii z uchiamy pochatkovykh klasiv [The system of preparation of the future teacher for subject-subject interaction with primary school students] : dis. ... d-ra ped. of science : 13.00.04. Starobilsk, 520 p.
  6. Matviienko O. V. (2009) Pidhotovka maibutnikh uchyteliv do pedahohichnoi vzaiemodii [Preparation of future teachers for pedagogical interaction] : a monograph. Kyiv : NPU named by M. P. Dragomanova, 384 p.
  7. Rudnik Yu. V. (2018) Pidhotovka vchyteliv pochatkovoї shkoly do zastosuvannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia inozemnykh mov [Preparation of primary school teachers for the application of innovative technologies of foreign language teaching] : dis. ... cand. ped. of science : 13.00.04. Kyiv, 338 p.
  8. Telychko N. V. (2014) Teoretychni i metodychni zasady formuvannia osnov pedahohichnoi maisternosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv [Theoretical and methodical principles of formation of bases of pedagogical skill of future primary school teachers] : dis. ... d-ra ped. of science : 13.00.04. Vinnytsia, 559 p.